

Concept Accountantsverslag

Gemeente Elburg

Boekjaar 2022

Aan de gemeenteraad van de
gemeente Elburg
Postbus 70
8080 AB ELBURG

ONDERWERP:

Accountantsverslag 2022

KENMERK:

Concept versie d.d. 21 juni 2023

Geachte leden van de gemeenteraad,

In overeenstemming met de opdracht tot de controle van de jaarrekening 2022 van gemeente Elburg, zoals overeengekomen in onze opdrachtbevestiging d.d. 3 oktober 2022, bieden wij u hierbij het accountantsverslag aan.

Het accountantsverslag bevat bevindingen en conclusies die naar aanleiding van onze werkzaamheden naar voren zijn gekomen.

Wij zijn voornemens om u te machtigen om onze goedkeurende controleverklaring op te nemen in uw jaarrekening 2022.

Bij het uitbrengen van dit concept verslag is de controle nagenoeg afgerond en vindt nog interne review plaats op de uitgevoerde werkzaamheden.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn graag bereid de inhoud van deze rapportage nader toe te lichten.

Hoogachtend,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Ondertekening alleen in definitieve versie
E.H.J.D. Damman

Inhoudsopgave

Bestuurlijke
samenvatting

Opdracht, scope
en uitkomsten

Belangrijkste
bevindingen

Financiële
positie

Bevindingen
interne
beheersing

Overige
onderwerpen

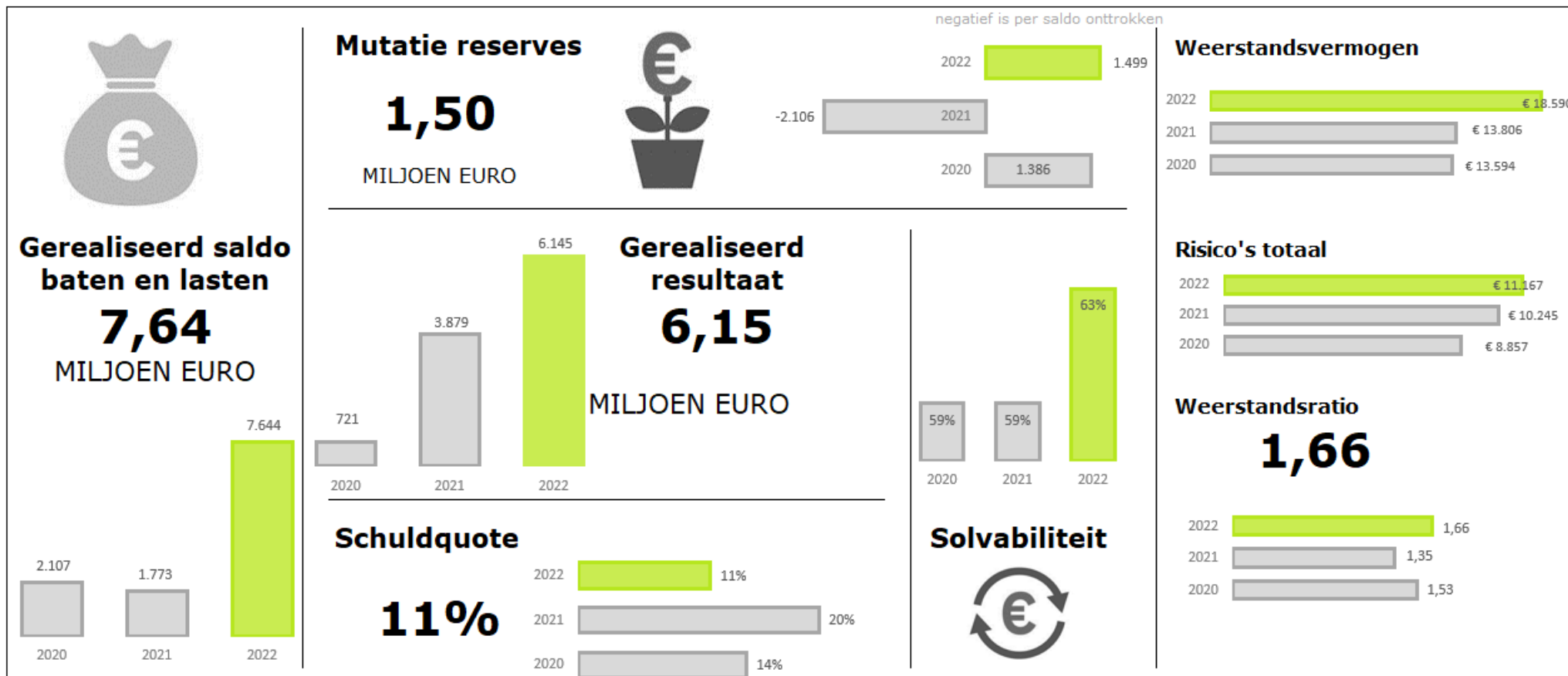

Bijlagen

Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijke samenvatting

Financiële kengetallen en signaleringwaarden

Bestuurlijke samenvatting

	Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2022 een goedkeurende verklaring te verstrekken voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid. De ongecorrigeerde verschillen blijven onder de goedkeuringstoleranties.
	Het Besluit Begroting en Verantwoording is nageleefd in de jaarrekening 2022. Het jaarverslag is cf. NV COS 720 verenigbaar met de jaarrekening en voldoet aan de laatste actuele voorschriften.
	Uit onze controle met betrekking tot ons oordeel ten aanzien van de getrouwheid blijkt één ongecorrigeerde fout van € 98.000. Uit onze werkzaamheden voor de Europese aanbestedingen komen voor € 421.013 aan rechtmatigheidsfouten.
	Inzake de kosten Wmo steunt de gemeente op productieverantwoordingen van zorgaanbieders die zijn voorzien van een controleverklaring. Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de ontvangen controleverklaringen resteert geen onzekerheid boven de rapporteringstolerantie.
	Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2022 in overeenstemming zijn met de Wet normering topinkomens (WNT) en dat de jaarrekening 2022 van de gemeente Elburg voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.
	Wij hebben geen controleverschillen (fouten en/of onzekerheden) in de verantwoorde informatie in de SiSa-bijlage geconstateerd.

Bestuurlijke samenvatting

	Het boekjaar 2022 sluit met een gerealiseerd resultaat van € 6,1 miljoen (voordelig). De totale vermogenspositie van de gemeente Elburg bedraagt € 56,1 miljoen (2021: € 48,4 miljoen) met een solvabiliteitsratio van 63% (2021: 59%).
	Gevolgen oorlog Oekraïne: Inflatie en energiecrisis hebben voor 2022 een belangrijke invloed op uw gemeente, wat onder andere te zien is in dalende verwachte eindwaardes en daarmee resultaten in de grondexploitatie. Wij kunnen ons vinden in de gehanteerde uitgangspunten voor het berekenen van de tussentijdse winst en de omvang van de benodigde verliesvoorziening voor de grondexploitatie.
	1 januari 2023 is het boekjaar gestart waarop de gemeente voor het eerst dient te rapporteren in het kader van de Rechtmatigheidsverantwoording. Wij constateren dat de gemeente Elburg voorbereidingen heeft getroffen, maar nog wel stappen dient te zetten. Ter voorbereiding op de controlecyclus 2023 zullen wij met uw gemeente in gesprek gaan om nadere afspraken te maken.
	Een post die wij met significante aandacht hebben gecontroleerd betreft de voorraden (grondexploitatie). Wij kunnen ons vinden in de gehanteerde uitgangspunten voor het berekenen van de tussentijdse winst en de omvang van de benodigde verliesvoorziening.
	De samenwerking met de gemeente Elburg verloopt op een prettige en effectieve wijze.

Opdracht, scope en uitkomsten

Opdracht, scope en uitkomsten

Reikwijdte van de controle

De jaarstukken van uw gemeente bestaan uit:

- Het jaarverslag (programmaverantwoording + paragrafen).
- De jaarrekening.
- Bijlagen.

Met de opdrachtbevestiging van 3 oktober 2022 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2022. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle geen sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle.

Overzicht toleranties

De materialiteit bij de uitvoering van onze controle is € 750.000. Deze materialiteit sluit aan op het door de gemeenteraad vastgestelde controleprotocol.

Grondslag		Bedrag
Goedkeuringstolerantie fouten	1% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 750.000
Goedkeuringstolerantie onzekerheden	3% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 2.250.000
Rapporteringstolerantie	5% van de goedkeuringstolerantie	€ 37.500

Kernpunten en significante risico's in de controle

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen, onder andere met betrekking tot de volgende kernpunten van de controle:

- Schattingen en toelichtingen in de jaarrekening;
- Waardering van de grondexploitatie;
- Nauwkeurigheid van de voorzieningen;
- Aanbestedingsrechtmatigheid;
- WNT-verantwoording;
- Onrechtmatige en/of onnauwkeurige betalingen inkopen.

Uitkomsten

Bij de jaarrekening 2022 van de gemeente Elburg zijn wij voornemens een **goedkeurende** controleverklaring te verstrekken voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid. Uit onze controle blijkt één ongecorrigeerde getrouwheidsfout ad € 98.000. Daarnaast zijn er rechtmatigheidsfouten geconstateerd van in totaal € 421.013 als gevolg van het niet naleven van de richtlijnen met betrekking tot Europees aanbesteden en het feit dat de reeds genoemde getrouwheidsfout ook meeweegt als rechtmatigheidsfout.

Frauderisico's en continuïteit

Onze controleverklaring over boekjaar 2022 bevat voor het eerst een verplichte paragraaf over onze werkzaamheden met betrekking tot fraude en een met betrekking tot continuïteit. Dit op basis van de gewijzigde beroepsregels voor accountants (NV-COS 700). Hierna wordt uiteengezet hoe de accountant bij de controle-aanpak inspeelt op risico's ten aanzien van fraude en continuïteit en worden de uitgevoerde werkzaamheden toegelicht. De mate van detail en de omvang van de rapportage over fraude en continuïteit in de controleverklaring hangen onder meer af van de onderkende risico's, de omvang en aard van de organisatie alsmede de bevindingen naar aanleiding van de werkzaamheden.

Opdracht, scope en uitkomsten

Frauderisico's

In het kader van onze controle en de materialiteit voor de jaarrekening van gemeente Elburg hebben wij afgewogen welke risico's kunnen leiden tot een materiële afwijking in de jaarrekening. Conform onze beroepsstandaarden hebben wij aandacht besteed aan het risico op het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management. Uit onze werkzaamheden zijn geen signalen van fraude geconstateerd die kunnen wijzen op een afwijking van materieel belang.

Het risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt

Het college dan wel het management bevindt zich in een positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken. Een motief van het college of management zou hierbij kunnen zijn om op die wijze een betere financiële situatie of prestatie te presenteren. Onze beroepsregels schrijven voor dat de accountant dit risico in zijn controle onderkent.

Om dit frauderisico te ondervangen hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht, waarbij wij tevens aandacht hebben besteed aan significante transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening om. Verder hebben wij op basis van risicocriteria geselecteerde journaalposten geanalyseerd en beoordeeld en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht om de nauwkeurigheid van de geselecteerde journaalposten te controleren;
- Analyse van aanpassingen in de jaarrekening, die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;
- Beoordelen van belangrijke schattingen en de schattingsprocessen van het college of management zoals de waardering van de grondexploitaties en het toereikend zijn van voorzieningen. Hierbij hebben we in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het college bij deze posten. Wij hebben onder meer de volgende werkzaamheden verricht:
  - Met betrekking tot de grondexploitaties hebben wij de plausibiliteit van de uitgangspunten op projectniveau gecontroleerd aan de hand van de economische inputparameters. Daarnaast hebben we de toereikendheid van de verliesvoorzieningen en de nauwkeurigheid en volledigheid van de tussentijdse winstneming gecontroleerd;

- Met betrekking tot de voorzieningen hebben we vastgesteld dat de uitgangspunten plausibel zijn.
- Doornemen van notulen van vergaderingen van het management, college en de raad.

Het risico dat inkoopfacturen niet in overeenstemming zijn met de geleverde prestatie omdat de prestatie niet is ontvangen, waardoor de lasten uit inkopen niet nauwkeurig zijn verantwoord.

Wij hebben vastgesteld dat binnen het gemeentelijke proces inkopen geen sprake is van een functiescheiding tussen prestatie-akkoord-verklaarder en budgethouder. Hierdoor bestaat het risico dat lasten niet nauwkeurig zijn verantwoord, omdat de inkoopfactuur niet in overeenstemming is met de geleverde prestatie of de inkoop niet tegen de juiste prijs is gefactureerd.

Om dit frauderisico te ondervangen hebben wij aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd in de vorm van een statistische steekproef op de verantwoorde lasten uit inkopen waarbij voor elke waarneming op basis van onderliggende stukken is vastgesteld dat de prestatie (zowel de prijs component als de hoeveelheid component) onderbouwd is.

Overall constateren wij dat fraude en fraudepreventie een onderdeel is waar de gemeente actief mee bezig is. De gemeente Elburg heeft momenteel nog geen eigen risicoanalyse, specifiek gericht op fraude, geïmplementeerd. Wij adviseren u om deze specifieke frauderisicoanalyse te implementeren en ook tot een gewogen afweging te komen welke risico's te accepteren en welke risico's te mitigeren.

Continuïteit

Als onderdeel van de vereisten voor de nieuwe controleverklaring hebben wij ook de continuïteitsveronderstelling getoetst. Voor gemeenten geldt dat vanwege de onbegrensde leencapaciteit bij de BNG (en daardoor altijd aanwezige liquiditeit) per definitie geen onzekerheid kan bestaan over de continuïteitsveronderstelling. Naast feitelijke discontinuïteit is ook de mate waarin de gemeente zelfstandig en autonoom (financieel) beleid kan voeren een belangrijke veronderstelling. Wij hebben vastgesteld dat de gemeente Elburg een sluitende meerjarenbegroting heeft. Daarnaast geven de financiële kengetallen inclusief de weerstandsrisico geen reden tot twijfel of de gemeente haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten.

Belangrijkste bevindingen

Grondexploitaties

Algemeen

Voor de jaarrekening 2021 was de oorlog in de Oekraïne een zogenoemde 'gebeurtenis na balansdatum'. In de jaarrekening over boekjaar 2022 moet voor het eerst rekening gehouden worden met de effecten hiervan. Zowel de directe als indirecte gevolgen (stijgende energieprijzen en inflatie) kunnen grote gevolgen hebben.

De waardering van de grondexploitaties is gebaseerd op diverse schattingen en aannames. De schattingonzekerheid is door alle externe ontwikkelingen in 2022 fors toegenomen en vormt daarom een significant risico in onze controleaanpak. De complexiteit in de projectontwikkeling omvat de volgende risico's:

- De vraag naar (betaalbare) woningen is fors hoger dan het aanbod;
- Stijgende energie- en grondstofprijzen;
- Krapte op de arbeidsmarkt;
- Stikstofproblematiek;
- Verduurzamingsopgave;
- Stijgende rente;
- Macro-economische factoren zijn minder stabiel.

De hogere onzekerheid en volatiliteit in de gehanteerde aannames kan doorwerken in het verwachte eindresultaat en de waardering van uw grondexploitaties.

Wij hebben het proces rondom de totstandkoming van de waardering in opzet en bestaan getoetst en aanvullend gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd. Wij achten de waardering aanvaardbaar en vinden de veronderstellingen redelijk.

Waardering inclusief specifieke projectrisico's

Verliesvoorziening

Onder de grondexploitaties is een aantal grondexploitaties opgenomen, waarbij de exploitatie een verlies laat zien. Voorzichtigheidshalve is voor het verlies op de betreffende grondexploitaties een voorziening getroffen. Per 31 december 2022 is een verliesvoorziening gevormd voor de volgende grondexploitaties:

Verliesvoorziening (x € 1.000)	2022	2021
Vossenakker Zuid	1.570	1.459
Petraschool	95	40
Totaal	1.665	1.499

Wij hebben de uitgangspunten voor de omvang van de voorziening getoetst en kunnen ons hierin vinden. Toename van de voorziening is voornamelijk het gevolg van stijgende kosten die niet doorberekend kunnen worden in de verkoopprijzen.

Tussentijdse winstneming

In 2022 is voor een bedrag van € 732 duizend aan tussentijdse winst genomen op de grondexploitatie Broeklanden fase II. Wij kunnen ons vinden in de berekening van de tussentijds genomen winst in 2022. In de concept jaarrekening was de tussentijdse winst onjuist berekend, waardoor deze € 163 duizend te hoog verantwoord was. Dit is gecorrigeerd in de definitieve jaarrekening.

Grondexploitaties

De parameters voor de grondexploitaties

De waardering van uw grondexploitaties is voor een groot deel afhankelijk van de gemaakte schattingen. Om inzicht te krijgen in de financiële risico's stelt de gemeente exploitatieoverzichten op waarin schattingen zijn opgenomen. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag. Wij hebben de door gemeente Elburg gehanteerde uitgangspunten en parameters getoetst.

Kostenstijging

In de gemeentelijke calculaties per 1-1-2023 is een kostenstijging van 6% opgenomen, (vorig jaar: 3%). Dit percentage ligt in lijn met externe benchmarks, zoals Metafoor, voor de korte termijn (2023). Voor de jaren daarna is deze parameter voorzichtig. Gezien de prijsontwikkelingen in de markt is het van belang de ontwikkelingen hierin goed te monitoren. Aangezien de nog aan te besteden inkopen voor de lopende grondexploitaties beperkt zijn, is het financiële effect van de voorzichtige parameter beperkt.

Opbrengstenstijging

Het college rekent geen opbrengstenstijgingen voor zowel woningbouw als bedrijventerreinen. Een opbrengstenstijging van 0% is op basis van de benchmarks voor de jaren 2023, 2024 en 2025 plausibel. Voor op de langere termijn is een opbrengstenstijging van 0% voorzichtig. Gezien de ontwikkelingen in de markt achten wij het van belang dit goed te blijven volgen.

Rekenrente

Het college rekent binnen de huidige grondexploitaties met een toekomstige rekenrente van 1%. De rekenrente is gebaseerd op de huidige leningenportefeuille van gemeente Elburg. Deze grondslag is in overeenstemming met de notitie grondexploitatie en de bepaling in de notitie rente van de commissie BBV. Wij achten deze parameter aanvaardbaar.

Sociaal domein

Algemeen

De gemeente Elburg voert diverse regelingen uit in het sociaal domein waarbij taken veelal zijn ondergebracht bij derde partijen. Hieronder hebben wij een overzicht opgenomen van de belangrijkste onderdelen en door wie deze werkzaamheden uitgevoerd worden:

Onderdeel	Uitvoerder	Wijze van uitbesteding	Bepaling last boekjaar
Uitkeringen (Participatiewet)	Zelfstandig	n.v.t.	Werkelijke lasten
Werkdeel (WSW)	Inclusief Groep	Delegatie	Vaste bijdrage op basis van de begroting
Jeugdwet	Meerinzicht	Mandatering	Afrekening op basis van werkelijke lasten
Wmo	Zelfstandig	n.v.t.	Werkelijke lasten
PGB's	Sociale verzekeringsbank	Mandatering	Afrekening op basis van werkelijke lasten

Jeugdwet

De uitvoering van de jeugdwet heeft u in samenwerking met omliggende gemeenten vanuit het Samenwerkingsverband Noord-Veluwe neergelegd bij de gemeente Ermelo, welke de uitvoering heeft gemandateerd aan de Gemeenschappelijke Regeling Meerinzicht (hierna Meerinzicht). Om zekerheid te verkrijgen over de uitgaven ontvangt de gemeente Elburg een verantwoording met bijbehorende controleverklaring vanuit Meerinzicht. Op basis van de ontvangen verantwoording vanuit Meerinzicht is geen sprake van (materiële) onzekerheden ten aanzien van de getrouwheid en de rechtmatigheid van de geleverde zorg Jeugd-Zin.

Wmo ZIN

De toekenning van voorzieningen in het kader van de Wmo vindt plaats vanuit de gemeente. Voor de uitvoering van de zorg heeft de gemeente zorginstellingen gecontracteerd. De gemeente maakt gebruik van productieverantwoordingen van zorgleveranciers.

Uit onze controle blijkt dat er door de gemeente Elburg geen verschillen boven de rapporteringstolerantie zijn geconstateerd tussen de eigen administratie en de productieverantwoordingen welke zijn voorzien van een controleverklaring.

PGB's

De Sociale Verzekeringsbank (hierna: SVB) heeft zelf over 2022 geen goedkeurende verklaring bij de verantwoording PGB-stromen Jeugdwet en WMO ontvangen. Hierdoor is vanuit de SVB geen 100% zekerheid over de nauwkeurigheid en rechtmatigheid van de persoonsgebonden budgetten. De impact van de geconstateerde fouten/onzekerheden vanuit de SVB liggen op basis van de zogenaamde projectiebrief voor gemeente Elburg onder de rapportagedrempel.

Daarnaast blijft het de verantwoordelijkheid van de gemeente zelf om de prestatielevering ten aanzien van de PGB-bestedingen vast te stellen. Derhalve heeft de gemeente Elburg aanvullend onderzocht of de kosten nauwkeurig en rechtmatig verantwoord zijn. Uit onze beoordeling van dit onderzoek concluderen we dat de kosten PGB getrouw en rechtmatig verantwoord zijn in de jaarrekening 2022.

Overige bevindingen

Energiecrisis en hoge inflatie

Inflatie en energiecrisis heeft voor 2022 een belangrijke invloed op uw gemeente, wat onder andere te zien is in dalende verwachte eindwaardes en daarmee resultaten in de grondexploitaties.

Vennootschapsbelasting

In de concept jaarrekening was de last inzake vennootschapsbelasting gebaseerd op de voorlopige aanslag. De voorlopige aanslag over 2022 ging daarbij nog uit van de herzieningen bij de jaarrekening 2021. In deze herzieningen werden voor 2022 omzetten aan grondverkoop verwacht van ca. € 6,7 miljoen op Broeklanden II en zo'n € 0,7 miljoen op Vossenakker Zuid. Deze prognoses blijken nu te optimistisch te zijn geweest: op Vossenakker Zuid hebben de bij jaarrekening 2021 verwachte verkopen nog niet plaatsgevonden en op Broeklanden II is voor € 1,5 miljoen aan kavels verkocht in 2022. Hierdoor waren de inschattingen voor de kosten en opbrengsten voor 2022 te hoog en voor latere jaren te laag. Daarnaast is ook sprake van lagere verwachte eindwaardes. Daarom hebben wij de gemeente gevraagd om een herziene berekening op basis van de uitgangspunten in de jaarrekening 2022. Dit heeft geleid tot een correctie van de vennootschapsbelasting van € 441 duizend (lagere last).

Voorziening verlofsparen

Vanaf 2022 is vanuit de CAO voor gemeenten de regeling verlofsparen van toepassing. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient voor de hieruit volgende verplichtingen in principe een voorziening gevormd te worden. De gemeente Elburg heeft echter nog geen uitvraag gedaan binnen de organisatie of er medewerkers zijn die gebruik willen maken van deze regeling. Daarom is er (nog) geen sprake van een verplichting en is hier in de jaarrekening geen voorziening voor gevormd.

Afschrijvingslast materiële vaste activa

Op twee posten in de materiële vaste activa heeft in 2022 geen afschrijving plaatsgevonden, terwijl dit voorgaand jaar wel het geval was. Het gaat om een bedrag van € 98 duizend. Dit hebben wij opgenomen als ongecorrigeerd controleverschil.

Rechtmatigheid

Begrotingsrechtmatigheid

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2022, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan de gemeenteraad, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan de gemeenteraad van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van de raad.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota 2018 en addendum Kadernota rechtmatigheid 2021 en 2022 van de Commissie BBV.

In de toelichting op de staat van baten en lasten is door het college een analyse van de overschrijdingen opgenomen. De overschrijdingen zijn toereikend toegelicht en passen binnen het bestaande beleid of worden gecompenseerd door hogere baten binnen het programma. Het college stelt uw gemeenteraad voor genoemde overschrijdingen te autoriseren in het kader van de vaststelling van de jaarrekening 2022. Vooruitlopend hierop zijn wij hiervan reeds uitgegaan bij het vormen van ons oordeel over de (begrotings)rechtmatigheid.

Wij constateren de volgende overschrijdingen op lastenniveau ten opzichte van de gewijzigde begroting.

Programma	Lasten werkelijk	Overschrijdingen t.o.v. begroting (na wijziging)	Telt overschrijding mee voor het oordeel?	Toelichting
Bestuur en ondersteuning	€ 3,3 miljoen	€ 0,3 miljoen	Nee	Budgetoverschrijding wordt veroorzaakt door een toevoeging aan de voorziening wachtgeld wethouders. Dit is vereist op basis van de verslaggevingsregels en leidt niet tot een onrechtmatigheid.
Sport, cultuur en recreatie	€ 4,5 miljoen	€ 0,1 miljoen	Nee	Budgetoverschrijding past binnen het bestaande beleid en leidt niet tot een onrechtmatigheid.
Sociaal domein	€ 35,4 miljoen	€ 5,4 miljoen	Nee	Budgetoverschrijding wordt gecompenseerd door direct gerelateerde baten binnen het programma en leidt niet tot een onrechtmatigheid.
Volksgezondheid en milieu	€ 7,0 miljoen	€ 0,3 miljoen	Nee	Budgetoverschrijding past binnen het bestaande beleid en leidt niet tot een onrechtmatigheid.
Volkshuisvesting, R.O.	€ 3,1 miljoen	€ 0,2 miljoen	Nee	Budgetoverschrijding past binnen het bestaande beleid en wordt deels gecompenseerd door direct gerelateerde baten binnen het programma en leidt niet tot een onrechtmatigheid.

Rechtmatigheid

Europese aanbestedingsrichtlijnen

In het kader van de rechtmatigheid van de jaarrekening 2022 is een controle uitgevoerd op de naleving van de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen. Uit onze controle op de rechtmatigheid van de inkoop blijkt dat voor enkele gemeentelijke inkooptrajecten met een jaarlast van in totaal € 421.013 niet de juiste procedure is gevolgd en wij hebben dit bedrag daarom als rechtmatigheidsfout aangemerkt. Hiervan heeft € 179.120 betrekking op contracten die voorgaand jaar ook als onrechtmatig waren aangemerkt..

Dit wordt veroorzaakt doordat bij overschrijdingen van het drempelbedrag er ten onrechte niet conform het Europees regime is aanbesteed.

Wij adviseren het college om de interne beheersing op de aanbestedingen aan te scherpen. Dit is reeds opgepakt door het college in het boekjaar 2023.

Inkopen vluchtelingenstroom een aandachtspunt voor 2023

In 2022 zijn gemeenten geconfronteerd met een stijging in toestroom van vluchtelingen vanuit met name Oekraïne. Gemeenten zijn onverwacht geconfronteerd met deze inkoop, maar inmiddels is duidelijk dat de situatie niet van korte duur zal zijn. Voor het jaar 2022 maken veel gemeenten gebruik van de uitzondering onvoorziene omstandigheden/dwingende spoed voor deze inkoop. Hiermee zijn de inkoop rechtmatig voor 2022. Voor 2023 kan deze uitzondering niet meer worden toegepast. Wij bevelen de gemeente aan om de gevolgen voor de inkoop gerelateerd aan de vluchtelingenstroom te onderzoeken. De onrechtmatigheden kunnen een impact hebben op de goedkeurende rechtmatigheidsverantwoording van het college in 2023.

Financiering

In 2022 heeft uw gemeente geen nieuwe langlopende leningen afgesloten.

Ten aanzien van de naleving van de renterisiconorm, de kasgeldlimiet en de naleving schatkistbankieren merken wij op dat de gemeente Elburg zich aan de wettelijke normen heeft gehouden, zoals ook toereikend is toegelicht in de paragraaf financiering respectievelijk de jaarrekening.

Kredieten

Wij zijn nagegaan of de investeringen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door de gemeenteraad geautoriseerde kredieten. Wij constateren dat er geen overschrijdingen op investeringsniveau aanwezig zijn ten opzichte van de gevoteerde kredieten.

Mutaties in de reserves

Uit onze controle inzake de mutaties in de reserves zijn geen bevindingen voortgekomen.

Jaarverslag

Jaarverslag

In het jaarverslag worden de beleidsuitgangspunten en beleidsevaluaties zichtbaar. De paragrafen maken deel uit van het jaarverslag en vallen dus niet onder de controle van de jaarrekening. Primair object van de accountantscontrole (op grond van Artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening, waaronder het overzicht van baten en lasten met toelichting en de balans met toelichting, zoals in de jaarstukken 2022 is opgenomen.

Voor de accountantscontrole onderzoeken wij het jaarverslag om vast te stellen of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat en of het jaarverslag alle informatie bevat die op grond van de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720 is vereist. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Wij hebben geen strijdigheden geconstateerd tussen de in het jaarverslag opgenomen informatie en het beeld van de jaarrekening en geen materiële afwijkingen gesignaleerd.

Verbonden partijen

Tijdens onze controle besteden wij specifieke aandacht aan de transacties met verbonden partijen van gemeente Elburg. In het kader van onze controle hebben wij vastgesteld dat:

- De (significante transacties met) verbonden partijen toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening en paragraaf verbonden partijen.
- Geen sprake is van indicaties voor ongeautoriseerde significante transacties met verbonden partijen, welke indicaties geven voor fraude.
- Geen sprake is van indicaties dat de van toepassing zijnde wet- en regelgeving niet is nageleefd.

Hieronder zijn onze conclusies en aanbevelingen inzake het jaarverslag opgenomen:

Element jaarverslag	Onze waarneming
Vereisten BBV	Uw jaarverslag bevat de vereiste informatie op basis van artikel 24 lid 2, artikel 25 en 26 BBV.
Verenigbaar	Uw jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening.
Overeenstemming	Wij hebben vastgesteld dat de informatie in het jaarverslag overeenstemmen met de resultaten van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden.
Paragrafen	Alle verplichte paragrafen zijn opgenomen en zijn kwalitatief van voldoende niveau.
Informatiewaarde	De toelichtingen zijn goed leesbaar en geven een adequate analyse tussen het uitgevoerde beleid en de financiële gevolgen.
Incidentele baten en lasten	De toelichting op de incidentele baten en lasten voldoet aan de vereisten op basis van het BBV.

SiSa-bijlage en WNT

SiSa-bijlage

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is.
- 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is.
- € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

De SiSa-bijlage dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage.

In bijlage A bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

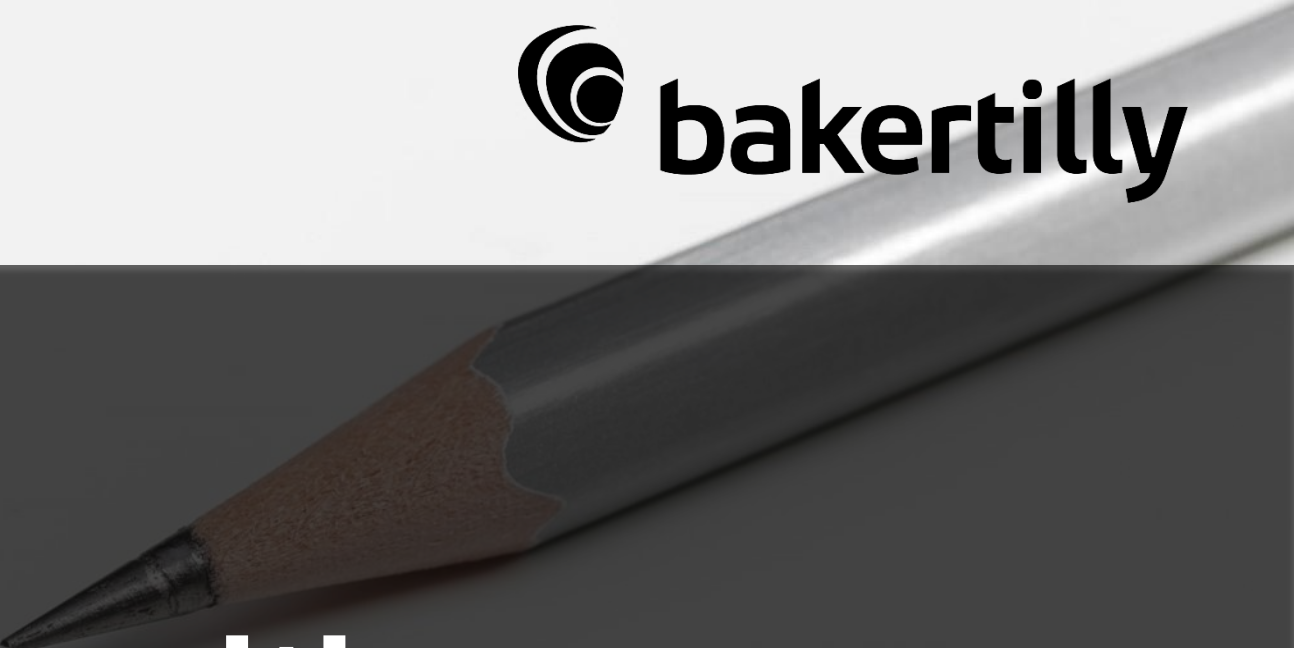
WNT-verantwoording

Als onderdeel van onze controle hebben wij de naleving van de Wet normering topinkomens (WNT) gecontroleerd. Op basis van deze wet zijn de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector en de uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen wettelijk gemaximeerd. Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. Beide topfunctionarissen zijn in loondienst. Gedurende 2022 heeft er een wisseling plaatsgevonden van de gemeentesecretaris. De plaatsvervangende gemeentesecretaris in de periode 1 april t/m 25 september 2022 is ook opgenomen in de WNT-verantwoording, conform de WNT-voorschriften.

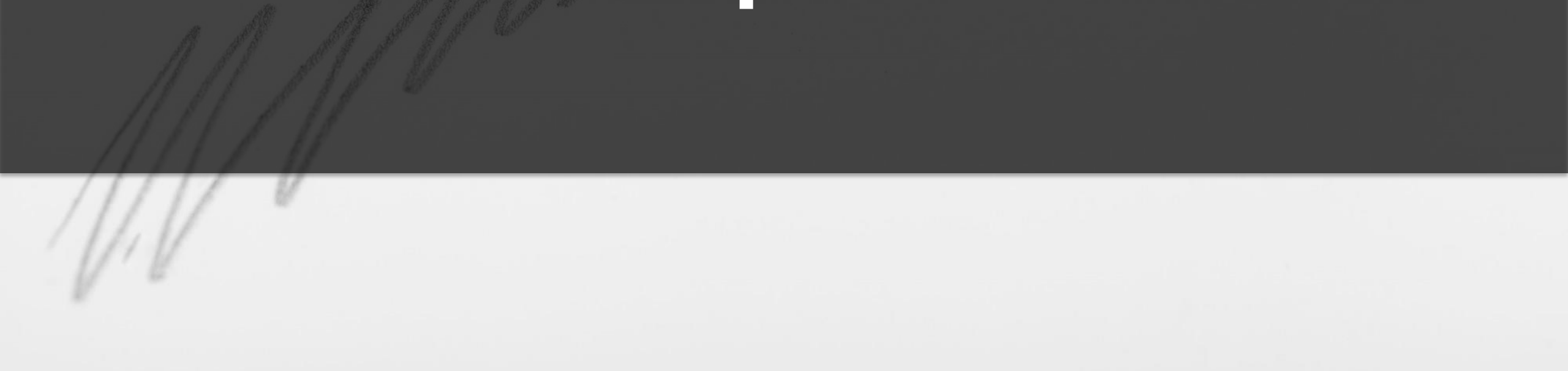
Voor topfunctionarissen geldt naast de maximering van de bezoldiging en eventuele uitkering wegens beëindiging van het dienstverband een publicatieverplichting in de jaarrekening. Deze publicatieverplichtingen geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen met een dienstbetrekking, indien hun bezoldiging het algemene bezoldigingsmaximum (naar rato van de omvang van het dienstverband) overschrijdt.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2022 niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Wij willen benadrukken dat de naleving van de anticumulatiebepaling (het nagaan of topfunctionarissen van uw gemeente betrokken zijn bij andere organisatie c.q. nevenactiviteiten hebben welke onder de WNT vallen) overigens geen onderdeel uitmaakt van de controle van de accountant. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden.

Financiële positie

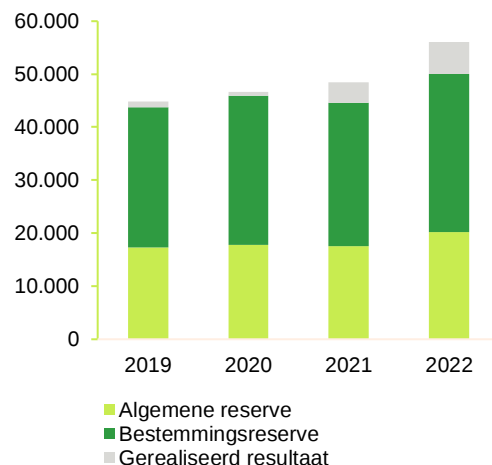

Ontwikkelingen in de jaarcijfers

Verloop van het eigen vermogen van uw gemeente

Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerde resultaat, bedraagt per 31 december 2022 volgens de jaarrekening € 56,1 miljoen en heeft zich de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld:

Grafiek ontwikkeling eigen vermogen (x € 1.000)

Van de totale reserves ter hoogte van € 56,1 miljoen is € 20,1 miljoen opgenomen als algemene reserve. Het saldo van deze reserve is ten opzichte van voorgaand jaar gestegen met € 2,6 miljoen. Per saldo is gedurende 2022 € 1,5 miljoen toegevoegd aan de reserves. Deze toevoeging (ten laste van het resultaat) vormt samen met het totaal saldo van baten en lasten (€ 7,6 miljoen voordelig) het gerealiseerde resultaat van € 6,1 miljoen.

Analyse van het resultaat

Het resultaat voor mutaties in de reserves laat een positief saldo zien. Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten bedraagt afgerond € 7,6 miljoen positief.

In de begroting was rekening gehouden met een resultaat van € 1,0 miljoen negatief.

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening wordt vanaf pagina 102 in hoofdlijnen een verklaring gegeven voor de afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging. Als onderdeel van de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2022 wordt overzichtelijk aangegeven welke baten en lasten als incidenteel zijn aan te merken. Voor een nader gedetailleerd inzicht van de afwijkingen en de verklarende toelichting hierop verwijzen wij u naar de toelichtingen per programma, zoals opgenomen in de toelichting op het overzicht van baten en lasten in uw jaarrekening.

Financiële positie

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" in het jaarverslag is een toelichting opgenomen op de weerstandscapaciteit van de gemeente. Op basis van de inventarisatie van de geïdentificeerde risico's, waarbij rekening wordt gehouden met kans op voordoen en financiële impact, wordt berekend welk bedrag benodigd is ter dekking van de geïdentificeerde risico's.

Hieronder is het verloop over de afgelopen 3 jaar weergegeven. De weerstandscapaciteit is voornamelijk opgebouwd vanuit de bestemmingsreserves en algemene reserve. De weerstandsratio kwalificeert als "ruim voldoende".

De grootste door uw gemeente geïdentificeerde risico zijn risico's binnen het grondbedrijf en garanties WEW (Waarborgfonds Eigen Woningen). De toename in het weerstandsvermogen hangt met name samen met het positieve gerealiseerde resultaat de afgelopen jaren.

	2022	2021	2020
Weerstandsvermogen	€ 18.590	€ 13.806	€ 13.594
Risico's	€ 11.167	€ 10.245	€ 8.857
Weerstandsratio	1,7	1,3	1,5

Weerstandsratio	Betekenis
≥ 2.0	Uitstekend
$1.4 < 2.0$	Ruim voldoende
$1.0 < 1.4$	Voldoende
$0.8 < 1.0$	Matig
$0.6 < 0.8$	Onvoldoende
< 0.6	Ruim onvoldoende

Bevindingen interne beheersing

Bevindingen interne beheersing

Algemeen

Naar aanleiding van onze tussentijdse controle over 2022 hebben wij op 18 januari 2023 een management letter uitgebracht. Onze doelstelling van deze controle is om een beeld te krijgen of de interne beheersingsomgeving en de daarin opgenomen maatregelen van interne controle toereikend zijn in het kader van onze opdracht tot de controle van de jaarrekening van uw gemeente. Dit beeld is in belangrijke mate bepalend voor onze risico-inschatting en hiermee voor de omvang en diepgang van onze werkzaamheden die wij bij de jaarrekeningcontrole moeten uitvoeren teneinde de gewenste zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening géén materiële fouten bevat.

Wij constateren dat het niveau van de interne beheersing nog niet op niveau is. Wel constateren wij dat er stappen gezet worden door de organisatie om de interne beheersing van de gemeente te versterken. Een belangrijk aandachtspunt is het op orde brengen van de basis-hygiëne van de administratie. Momenteel heeft u nog een achterstand op het administratief gebied, waarbij niet alle basis-aansluitingen inzichtelijk zijn. Dit is ten tijde van de interimcontrole onderkend en hierop heeft de gemeente eind 2022 en 2023 stappen in gezet. Het onderwerp is bij de gemeente onder de aandacht.

Verder zijn in veel processen tekortkomingen in uw AO/IB geconstateerd. Onze bevindingen hangen vooral samen met ontbreken functiescheiding in processen dan wel het niet zichtbaar en herleidbaar maken van de controlemaatregelen ("controlespoor").

Als gevolg van de geconstateerde beperkingen in de interne beheersing zijn wij genoodzaakt om een gegevensgerichte controle aanpak te hanteren. Dit leidt ertoe dat grotere deelwaarnemingen en/of aanvullende data-analyses noodzakelijk zijn om voldoende zekerheid te krijgen omtrent de getrouwheid van de jaarrekening. De geconstateerde beperkingen zijn niet van dien aard dat deze direct op voorhand tot een aangepast oordeel in onze controleverklaring zal leiden.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

Wij rapporteren onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de accountantscontrole van de jaarrekening niet specifiek is gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Fraude en naleving wet- en regelgeving

Het college is primair verantwoordelijk voor het voorkomen van fraude, het naleven van wet- en regelgeving en voor een cultuur van eerlijkheid en integriteit en dient zowel preventieve als repressieve beheersingsmaatregelen te nemen om de kans op fraude en overtreding van wet- en regelgeving zo veel mogelijk te beperken. De Raad is verantwoordelijk voor het toezicht op het college in de uitvoering van deze taken.

Voor het uitoefenen van deze verantwoordelijkheid maakt het management gebruik van diverse beheersingsmaatregelen, zoals interne richtlijnen en gedragscodes, controle technische functiescheiding en periodieke rapportages over financiën.

Ten behoeve van onze jaarrekeningcontrole identificeren wij de risico's met betrekking tot fraude en overtreding van wet- en regelgeving en beoordelen wij de interne beheersingsmaatregelen die gericht zijn op het voorkomen en signaleren van (materiële) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. Voor zover relevant voor onze controle voeren wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit. Onze controle is echter niet specifiek gericht op het signaleren van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

Wij hebben als onderdeel van de jaarrekeningcontrole 2022 uw inschatting inzake frauderisico's met betrekking tot uw organisatie besproken. Deze bespreking komt ook voort uit onze verplichte rapportage van de accountant over de uitkomsten van onze werkzaamheden met betrekking tot de ingeschatte frauderisico's in de controleverklaring.

Fraudebeheersing en onze observaties

Om bestuurders en toezichthouders houvast te bieden heeft het NBA in februari 2022 de brochure "Frauderisicobeheersing" uitgebracht. Wij adviseren u om kennis te nemen van de 11 aanbevelingen die hierin zijn gedaan.

Onderzoek laat zien dat het grootste deel van de fraudegevallen door middel van een 'tip' aan het licht komt. Dit maakt het belang van een fraudemeldpunt en klokkenluidersregeling groot.

In het kader van onze controle hebben wij geen bevindingen te melden met betrekking tot de naleving van wet- en regelgeving.

In de paragraaf 'Opdracht, scope en uitkomsten' hebben wij u een nadere toelichting gegeven over de verplichting om in onze controleverklaring te rapporteren over fraude.

Bevindingen interne beheersing

Naleving wet- en regelgeving en overige

Wij informeren de gemeenteraad over illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. Gedurende de controle zijn geen significante punten gesignaleerd ten aanzien van feitelijke of vermoedelijke niet-nakoming van wet- en regelgeving, voor zover deze van belang worden geacht voor de mate waarin de gemeenteraad in staat is haar taken te vervullen.

Corruptie en omkopingsrisico's

Uw gemeente maakt onderdeel uit van de overheidssector waarin corruptie vaker dan bij andere sectoren voorkomt. Dit komt onder andere omdat veel transacties met een relatief grote omvang plaatsvinden, de transparantie over marktprijzen niet in alle gevallen voldoende is om te beoordelen en frequent zaken gedaan wordt met andere corruptiegevoelige sectoren (vastgoed, constructie, infrastructuur et cetera). Hierdoor hebben wij dit als aandachtspunt in onze controle meegenomen.

Corruptie is een wereldwijd probleem waarbij het uw verantwoordelijkheid is om corruptie binnen uw gemeente te voorkomen. Onze beroepsregels zijn in de praktijkhandreiking "Corruptie, werkzaamheden van de accountant" verder aangescherpt, hetgeen tot aanvullende werkzaamheden heeft geleid. Gemeente Elburg beschikt over beschreven procedures ten aanzien van de samenwerking met derden en een intern inkoop- en aanbestedingsbeleid aangevuld met trainingen voor de juiste mindset van de medewerkers. Zichtbare monitoring op de werking en naleving van dit beleid, is een aandachtspunt voor uw organisatie.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van dit risico ten behoeve van onze controle van de jaarrekening te mitigeren:

- Detailcontrole op de inkopen en aanbestedingen om vast te stellen dat alle inkopen conform de geldende Europese aanbestedingsregels en de Aanbestedingswet 2012 zijn aanbesteed.
- Door middel van een steekproef vaststellen of voor alle inkopen welke in rekening zijn gebracht aan de gemeente ook een prestatie is geleverd door de tegenpartij.
- Door middel van een steekproef vaststellen of bij alle materiële grondaankopen en –verkoop door de gemeente vastgestelde procedures in materiële zin zijn gevolgd.
- Door middel van een steekproef vaststellen of alle verstrekte subsidies in overeenstemming met de geldende interne wet- en regelgeving zijn verstrekt.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn geen bevindingen voortgekomen.

Overige onderwerpen

Overige onderwerpen

Wet versterking decentrale rekenkamers

Met ingang van 1 januari 2023 is voor gemeenten en provincies de wet versterking decentrale rekenkamers in werking getreden. Deze wet is op 31 mei jl. met een ruime meerderheid in de Tweede Kamer aangenomen en op 27 september jl. door de Eerste Kamer als hamerstuk aanvaard.

Sinds de wet in werking is getreden per 1 januari 2023 behoudt een verordening die een rekenkamerfunctie regelt (en de benoemingen op die basis) gedurende een jaar haar rechtskracht, dus tot 1 januari 2024. Daarvoor is in de wet versterking decentrale rekenkamers overgangsrecht getroffen. Dit geeft de gemeenteraad gedurende een jaar de gelegenheid om op basis van de nieuwe wet een onafhankelijke rekenkamer (zelfstandig of gemeenschappelijk) in te stellen, de leden te benoemen en de oude verordening in te trekken. Uiterlijk op 1 januari 2024 zal dus in alle gemeenten een onafhankelijke rekenkamer moeten zijn ingesteld, inclusief de benoeming van leden. Raadsleden die de rekenkamerfunctie uitoefenen, verliezen na intrekking van de verordening dan wel uiterlijk een jaar na de inwerkingtreding van het wetsvoorstel van rechtswege het lidmaatschap van de rekenkamerfunctie. Ook de externe commissieleden van de rekenkamerfunctie houden dan van rechtswege op lid van de rekenkamerfunctie te zijn. Zij kunnen dan -desgewenst- conform de wet voor 6 jaar benoemd worden in de onafhankelijke rekenkamer.

Rechtmatigheidsverantwoording

1 januari 2023 is het boekjaar gestart waarop de gemeente voor het eerst dient te rapporteren in het kader van de Rechtmatigheidsverantwoording. Wij constateren dat de gemeente Elburg voorbereidingen heeft getroffen, maar nog wel stappen dient te zetten. Ter voorbereiding op de controlecyclus 2023 zullen wij met uw gemeente in gesprek gaan om nadere afspraken te maken.

Overige onderwerpen

Duurzaamheid

De Europese Unie heeft één doel, en dat is de gezondheid en het welzijn van de mens verbeteren, door Europa klimaatneutraal te maken en onze natuurlijke habitat te beschermen.

Met een pakket aan maatregelen, de actieplannen die voortvloeien uit de EU Green Deal, beoogt Europa een transitie naar een duurzame en klimaat-neutrale economie. Onder het motto 'No one will be left behind' raken deze maatregelen alle sectoren. Dit vereist integrale verankering van duurzaamheid in bedrijfsvoering en besluitvorming.

Europa vaart een andere koers: vrijblijvendheid is voorbij

Na ruim twee jaar werk en onderhandelingen heeft het Europese Parlement in november 2022 de Corporate duurzaamheid Reporting Directive (CSRD) aangenomen en inmiddels is deze goedgekeurd door de Europese Raad. De CSRD-rapportage bevat ten minste de volgende informatie:

- Business model en de integratie van duurzaamheid daarin.
- Borging van duurzaamheid in bedrijfsvoering en besluitvorming.
- Strategie en langetermijndoelstellingen die bijdragen aan een duurzame en klimaat neutrale economie.
- Impacts (positief en negatief) van uw organisatie op de maatschappij.
- Risico's en kansen gerelateerd aan klimaat verandering voor uw business model en uw waardeketen.
- Zorgplicht waardeketen (o.a. mensenrechten en milieu-effecten).

De CSRD-rapportage verantwoording zijn vereist voor elke grote onderneming vanaf boekjaar 2025. De verwachting is dat deze richtlijnen niet verplicht zullen zijn voor lokale overheden. Op basis van een voortrekkersrol / voorbeeldfunctie van overheidsorganisatie inzake duurzaamheid wordt echter wel verwacht dat er in de komende jaren steeds meer vrijwillig over dit onderwerp zal worden gerapporteerd. Wij adviseren u om dit onderwerp met uw raad te bespreken en de reikwijdte en informatieverschaffing inzake duurzaamheid af te stemmen en uw registratie hierop voor te bereiden.

Publieke Managementletter 'Scherp op fraude'

In december 2022 heeft de NBA de Publieke Managementletter 'Scherp op fraude' uitgebracht. Het voorkomen, opsporen en bestrijden van fraude in organisaties is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle betrokkenen. In de PML 'Scherp op Fraude' staan vijf signalen, ieder voorzien van aanbevelingen voor de diverse spelers in de keten, zoals bestuurders, toezichthouders en accountants. Deze signalen zijn:

- Slecht voorbeeld doet slecht volgen.
- Frauderisicoanalyse door het bestuur of directie ontbreekt.
- Meldingen van misstanden verdienen aandacht.
- Fraude overvalt organisaties.
- De accountant is onvoldoende professioneel-kritisch.

De PML is daarmee ook voor u relevant en het is nuttig om hier kennis van te nemen. Fraude is en blijft een belangrijk onderwerp voor ondernemingen en voor onze controle. Op de website van de NBA is de PML te downloaden.

<https://www.nba.nl/globalassets/documenten/bijlagen-nieuwsberichten/2022/scherp-op-fraude.pdf>

Eerder verschenen PML's zijn beschikbaar op: <https://www.nba.nl/themas/kennis-delen-en-pml/publieke-managementletters/>

Bijlagen

Bijlage A – SiSa-bijlage

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2023 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout, onzekerheid of formele onrechtmatigheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
A13	Regeling specifieke uitkering naleving controle coronatoegangsbewijzen			
A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne			
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021			
C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen			
C43	Regeling reductie energiegebruik woningen			
C55	Aanpak energiearmoede			
C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen			
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)			
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingenonderwijsvertragingen			
D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden			
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï			
E19	Regeling specifieke uitkering uitvoeringspilots Ruimtelijke Adaptatie tweede tranche			
E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)			
E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023			
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022			
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2022			

Bijlage A – SiSa-bijlage (vervolg)

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen			
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen			
G4	Tozo 2			
G4	Tozo 3			
G4	Tozo 4			
G4	Tozo 5			
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T			
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T			
G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022			
G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire			
G13	Regeling specifieke uitkering onderwijsroute			
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport			
H8	Regeling Sportakkoord 2020–2022			
H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken			
H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning			

Strekking controleverklaring rechtmatigheid: **Goedkeurend**

Strekking controleverklaring getrouwheid: **Goedkeurend**

Bijlage B – Ongecorrigeerde controleverschillen

De hieronder opgenomen tabel met ongecorrigeerde controleverschillen is verstrekt aan het college en is als bijlage bij de Bevestiging bij de jaarrekening gevoegd. Wij hebben de ongecorrigeerde verschillen met het college besproken. De geconstateerde fouten ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid en onzekerheden zijn lager dan de door u vastgestelde controletolerantie van 1% respectievelijk 3% van de totale lasten. Positieve bedragen hebben een positief effect op het resultaat, een bedrag tussen haakjes heeft een negatief effect op het resultaat. Rechtmatigheidsfouten kunnen niet gesaldeerd worden.

Fouten

Aard van de controleverschillen (x € 1.000)	Getrouwheid	Rechtmatigheid
Rechtmatigheidsfouten m.b.t. Europese aanbestedingen		421
Afschrijvingslast materiële vaste activa te laag verantwoord	(98)	98
Totaal ongecorrigeerde controleverschillen	(98)	519
Effect niet gecorrigeerde controleverschillen voorgaande jaarrekening	n.v.t.	n.v.t.
Totaal	(98)	519

Onzekerheden

Aard van de controleverschillen (x € 1.000)	Getrouwheid	Rechtmatigheid
N.v.t.		
Totaal onzekerheden		

Bijlage C – Controleaanpak

Controleaanpak en uitvoering

Wij voeren onze controle uit met een mix van systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en een mix van vaste teamleden en ingeschakelde experts. Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In ons controleplan en dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle. Daarnaast gaan wij in de volgende paragrafen van deze bijlage nog nader in op de samenwerking met de andere accountants en de ingeschakelde experts.

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het management over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2022 onderkend, deze zijn weergegeven op pagina 9 van dit verslag.

Samenwerking met interne accountantsdienst/andere accountants

Voor de jaarrekening van de gemeente Elburg maken wij gebruik van diverse verbonden partijen/gemeenschappelijke regelingen en uitvoeringsorganisaties. De samenwerking met Meerinzicht ten aanzien van het sociaal domein is van significant belang in het kader van de jaarrekeningcontrole. Wij hebben bij de accountants een review uitgevoerd op de werkzaamheden.

Inschakeling van interne / externe deskundigen

Wij hebben in het kader van onze controle geen gebruik gemaakt van de werkzaamheden van interne en/of externe deskundigen.

Bijlage D – Onafhankelijkheid

Bevestiging van onze onafhankelijkheid

Op grond van dit verslag zijn wij van mening dat wij in relatie tot uw organisatie, in overeenstemming met de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en artikel 24a van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), onafhankelijk hebben gefunctioneerd en dat de objectiviteit van onze oordeelsvorming in het afgelopen jaar niet is aangetast.

Kwaliteitsborging

Baker Tilly heeft diverse organisatorische maatregelen getroffen om haar onafhankelijkheid en die van haar medewerkers te waarborgen. Deze maatregelen omvatten onder meer:

- Jaarlijkse bevestiging van onafhankelijkheid door partners, professionals en ondersteunende stafdiensten.
- Cliënt- en opdrachtacceptatieprocedures, waaronder een beoordeling of er sprake is van mogelijk conflicterende diensten.
- In- en extern kwaliteitsonderzoek.
- Twee registeraccountants betrokken bij wettelijke controleopdrachten.
- Reviews door partners die niet betrokken zijn bij de opdracht ter waarborging van een deugdelijk / deskundig oordeel.

Schriftelijke bevestigingen

Wij hebben aan het management schriftelijke bevestigingen gevraagd in het kader van onze controle. Deze bevestigingen hebben betrekking op de verantwoordelijkheid van het management voor het opstellen van de jaarrekening, voor het volledig verantwoorden van transacties en voor het aan ons verschaffen van alle relevante informatie.

Openstaand: Wij hebben de schriftelijke bevestigingen van het management verkregen.

Contactgegevens

drs. E.H.J.D. (Edwin) Damman RA

Partner Audit

T +31 (0)6 13 74 45 08

e.damman@bakertilly.nl

A. (Arjan) Scheper MSc RA

Senior Manager Audit

T +31 (0)6 11 86 79 74

a.scheper@bakertilly.nl

P.S. (Peter) Moerbeek MSc RA

Manager Audit

T +31 (0)6 52 76 54 05

p.moerbeek@bakertilly.nl

Kantoorgegevens:

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Burg. Roelenweg 14-18

Postbus 508

8000 AM ZWOLLE

T +31 (0)38 425 86 00

